

Mikor, ki, hol, hogyan?

KALANDOZÁSOK A MILITARY TÖRTÉNETÉBEN

1983-ban járunk, Török László szavaival szólva ez az év a magyar militarysport számára az újrakezdés, a nemzetközi kapcsolatteremtés időszaka volt. A moszkvai olimpia után egy év kiesett, az olimpián negyedik helyezett csapatból csak Horváth Zoltán maradt meg. Az év elején még kérdés volt, hogy az Európa-bajnokságot vagy más nemzetközi versenyt célozza meg a szakág, végül Ausztriában indultak három versenyen a militarylovakosok, és meglepően jó eredményekkel tértek haza.

Az 1982-ben megalakult military Aszkbizottság hosszú távú fejlesztési tervet készített. Reális erőfelmérés után az alábbi megfogalmazásban terjesztette a Magyar Lovas Szövetség elé az 1983. évi célkitűzéseket (idézet a Lovassport és Lótenyésztés 1983/1. számából, a cikk „Az előrelépés feltételei” címen jelent meg):

Napjainkban már a sportban is elképzelhetetlen eredményes munka megfelelő tervek, pontos célkitűzések nélkül. A tervkészítés egyik alapfeltétele, hogy jól mérjük fel a lovassport jelenlegi erejét, személyi és tárgyi bázisát.

Sajnos a sportág sokkal nehezebb körülmények között vágott neki az új évnak, mint korábban. Az ország gazdasági helyzete ugyanis a sportra kihat, jelentősen csökkent az állami támogatás. Meg kell tehát húzni azt a bizonyos nadrágszíjat, ha meg akarjuk oldani a ránk váró feladatokat [...].

Nagyon rövid időn belül fel kell mérni, hogy milyen lehetőségünk van az Európa-bajnokságon való indulásra. Ha erre mód nyílik, akkor az 1980-as felkészüléshez hasonlóan a szakág minden erejét összpontosítani kell és szervezett, a nemzetközi követelményeknek megfelelő edzőmunkával kell készülni a svájci Európa-bajnokságra.

Ha az Eb-n való szereplésre nem lesz lehetőség, akkor a szakvezetésnek még idejében kell biztosítania olyan külföldi verse-

nyeket a válogatottak számára, amellyel megakadályozzuk a nemzetközi mezőnytől való elszakadást.

Ebben a szakágban is kiemelten kell foglalkozni az utánpótlással. A tehetséges ifjúsági lovasok számára a szocialista országokban kell verseny lehetőségét teremteni.

A hazai bajnokság műsorát úgy kell meghatározni, és olyan helyszíneket kell kijelölni, ahol biztosítva van a magas színvonalú rendezés [...].”

Az év érdekessége, hogy egy osztrák sportdelegáció Rádiházán járt kapcsolatfelvétel céljából. Az Osztrák Lovas Szövetség képviselőitében gr. Emil Spanocky tábornok, dr. Franz Prautner főtitkár és Karl Paar militaryreferens járt hazánkban. Három versenyre (Podersdorf, Sommerein, Möbling) szóló meghívást nyújtottak át, amit a szakág vezetése ki is használt. A podersdorfi versenyről a Népsport június 4-i száma így ír:

[...] Kitűnően sikerült lovastusázóink ez évi első nemzetközi szereplése. Négy felnőtt és két ifjúsági versenyzőből álló válogatottunk értékes helyezéseket szerzett az osztrák viadalon. Török László csapatvezető elmondta, hogy még jobb helyezést is elérhettek volna lovasaink, de az ifjúsági Fülöp Sándor lova a díjugratás előtt megsérült, és így nem sikerült megszereznie az elsőséget. Kicsit balszerencsésen versenyzett Balogh István is, ugyanis nagyszerű teljesítményt nyújtott mindhárom versenyében. Időtűllépés miatt kapott 0,25 büntetőpontot, s ezzel elvesztette az elsőségét. De így sem lehetünk elégedetlenek, hiszen ez a szereplés is jelzi, hogy mennyi lehetőség rejlik ebben a sportágban [...].

MÚLTIDÉZÉSRE HÍVUNK

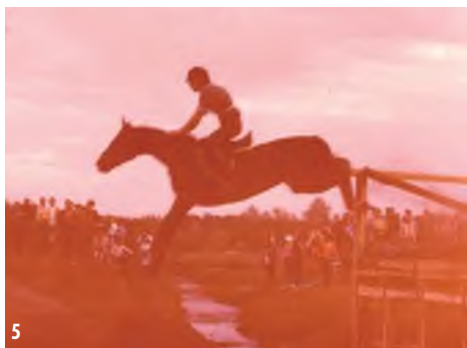
E cikksorozat szerzőinek nem feladata a történések miértjének és okának kutatása, feltárása, mi csak a tények közlésére szorítkozunk. Amennyiben mégis összefüggéseket, esetleg tanulságokat is fellelnének az egyes korszakok sikerei és kudarcai között, akkor lehet, hogy azzal a ma és a jövő sportját is segítjük.

3

4

5

6

7

■ 1. Möbling, a magyar csapat bevonulása az Alpesi Kupa eredményhirdetésére.

Balról jobbra Horváth Zoltán és L'Amour, Horkay Gábor és Féliékeny, Nagy Sándor és Borbíró. A csapat vezetője Markos László

■ 2. Nagy Sándor és Borbíró a möblingi Alpesi Kupa terepakadályán ■ 3. Országos bajnokság 1983. A kiskunhalasi (Fráter-domb) homokcsúszdán Tuska Pál, Napfény nevű lován

■ 4. Országos bajnokság 1983. A rádiházai fordulón Gömbös László, Rudi nevű lován

■ 5. Országos bajnokság 1983., Horkay Gábor és Féliékeny

■ 6. Országos bajnokság 1983., Tuska Pál és Napfény

■ 7. Országos bajnokság 1983., a debreceni félhídon Nagy Sándor és Borbíró

A sikeres verseny után a szakág vezetése a magyar bajnokság második fordulóján mutatott teljesítmény alapján kívánt arról dönteni, hogy a magyar válogatott az Eb-n vagy az Alpesi Kupán indul. Rádiházán osztrák és bolgár versenyzők részvételével bonyolították le a nemzetközi bajnoki fordulót. A verseny után „okosan” nem az Eb, hanem a Duna-Alpesi Kupa mellett döntött a vezetés.

„Az elvégzett munka jutalma nem maradhatott el, a válogatott sokak meglepetésére érmes helyen végzett”

Komoly és hosszú, hathetes edzőtábor következett Rádiházán Monspart Gábor vezetőedző irányításával, a Finta Géza, Horváth Zoltán, Nagy Sándor, Horkay Gábor, Tóth Sándor és e sorok szerzője alkotta válogatott szorgalmasan készült. Az edzőtáborról Török László szakági elnök a Zalai Hírlap augusztus 7-i számában így nyilatkozott:

[...] Az Állami Gazdaságok Országos Központja 300 ezer forintot adott a szakág fejlesztéséhez, ebből a pénzből jöhetett létre az edzőtábor [...]. Itt Rádiházán ideális körülmények között készülhetnek a válogatottak a közelgő nagy feladatra, a Duna-Alpesi Kupára. Ez az év a magyar militarysport

számára tulajdonképpen az újrakezdés, a nemzetközi kapcsolatteremtés időszaka. A moszkvai olimpia után egy év kiesett, az olimpián negyedik helyezett csapatból csak Horváth Zoltán maradt meg. Az új fiúk jó szellemű csapatot alkotnak [...].

Az elvégzett munka jutalma nem maradhatott el, a válogatott sokak meglepetésére érmes helyen végzett. A Népsport szeptember 14-i számában a következőket olvashatjuk (a cikk „Alpesi Kupa: második hely” címen jelent meg):

Az ausztriai Mölblingben a díjugratással befejeződött a 8. Lovastusa Alpesi Kupa. A befejező szám előtt tartott szigorú állatorvosi ellenőrzés nagyban befolyásolta a végeredményt, hiszen az elsőségre is esélyes nyugatnémet, olasz csapatból is egy-egy versenyző lovának sántasága miatt

■ Országos bajnokság 1983., Horváth Zoltán és L'Amour

nem fejezhette be a viadalt. Így a magyar csapat, amelynek lovai jó teljesítményt nyújtottak mindhárom versenyszámban, a 3. helyről kezdhetette a díjugratást. Horváth Zoltánék az esős időben is jó teljesítményt nyújtottak, és így Olaszország csapatát

megelőzve, kellemes meglepetésre a második helyen végeztek.

Csapatban: 1. Franciaország 259,8 pont, 2. Magyarország 308,45 pont, 3. Olaszország 309,95 pont, 4. Svájc 370,2 pont. Egyéniben: 1. Bartolo (olasz) 58,8 pont, 8. Horváth (magyar) 79,8 pont, 11. Horkay (magyar) 91,85 pont, 25. Nagy Sándor (magyar) 136,8 pont [...].

A rendkívüli eredményt követően még egy lényeges versenyről kell megemlékeznünk. Október első hétvégéjén kizárólag ifjúsági versenyzőkből álló magyar csapat indult az ausztriai Sommereinban. Tulajdonképpen az ifjúsági versenyzők tudatos nemzetközi felkészítése történt ebben az esztendőben. A Népsport október 5-i számában „Jó szereplés Sommereinban” címen így számolt be e jeles rendezvényről:

[...] Az összetett verseny végeredménye: 1. Serchen (osztrák) Harvey n.l. 56,8 pont, 2. Hladik (osztrák) Titus n.l. 58,6 pont, 3. Hancsics Angyal Bandi n.l. 58,6 pont, 7. Herczog Czudar n.l. 62,0 pont, 10. Fülöp Parancs n.l. 64,0 pont, 13. Katona Óbuda n.l. 76,0 pont, 14. Bodorkos Natur n.l. 80,2 pont. Jelesre vizsgázott az ifjúsági lovastusa-válogatott az ausztriai viadalon. Fiatal versenyzőink kitűnően szerepeltek a felnőtt és junior lovasokból álló mezőnyben. Török László csapatvezető elmondta, hogy jól kezdtek Hancsicsék díjlovaglásban, szoros versenyben alig maradtak le a legjobbaktól. A Semmeringen megrendezett terepversenyen, több vizes akadállyal nehezített pályán Hancsics, Fülöp és Herczog hibátlan teljesítményt nyújtott, Katona és Bodorkos is csak megállásért kapott hibapontot. A befejező számban, a díjugratásban is kitűntek a nemzetközi mezőnyből fiataljaink, négyen hibátlan pályát lovagoltak. Ifjúsági válogatottunk kitűnő teljesítménye jelzi, hogy a szakág utánpótlása jó, s a jelenleginél sokkal több törődést érdemelne [...].

Az igen sikeres és tapasztalatokban gazdag 1983-as év értékelését folytatjuk, szorosán kapcsolódva az 1984-es, illetve a hosszabb távú tervekhez.

Engedje meg az olvasó, hogy egy személyes történetet is hozzáfűzzek az 1983. évi gondolatmenethez.

Mint a cikkből kiderült, e sorok írója is tagja volt az Alpesi Kupára készülő válogatott keretnek. Augusztus 19-én, az utolsó edzések egyikén Etna nevű lovalmal terepedzés és ugrómunka közben egy ártatlan helyzetben súlyos bukást szenvedtünk. A lónak semmi baja nem lett, nekem azonban, mint szenvedő félnek – hosszirányú keresztcsonttörés és szeméremcsont-szétnyílás, -elcsúszás (szinfízis) – egy év kényszerpihenő lett a részem. Gróznér Lajos barátom talált rám a rádióházi dombok között. Rohammal szállított a zalaegerszegi kórházba, majd repülővel jutottam Kiskunhalasra, ahol nagyon hosszú lábadozás következett. A hosszú idő elég volt arra, hogy átgondolja az ember, mit tud és mit nem, miben és hogyan kell változni és változtatni. Bizony, kemény edzés a léleknek, de talán nem öncélúan és nem haszontalanul, de ezt majd látjuk az elkövetkező évtizedekben.

■ E sorok szerzője ezen a fotón Napfény nevű lovával látható 1983-ban

Tuska Pál